

MUGIBERJA GARGANDHAR MAHAVIDYALAYA

DEPT. OF BENGALI (UG)

ASSIGNMENT

- TOPICS:
১. বাংলা সাহিত্য আধিক্যে ইংরেজি ভাষার অবস্থা।
 ২. বাংলা সাহিত্য আধিক্যে ভাষার প্রাচীনতা ও অবস্থা।
 ৩. উপনিষদ বাংলায় - বাংলা সাহিত্য আধিক্যে প্রভাব ও অবস্থা।

FULL NAME : SOMA DAS

ROLL NO : 102

CLASS : B.A(Hons)

SEM : III

ACADEMIC : 2023-24
YEAR

DATE OF SUBMISSION: 30.11.2023

Soma Das

STUDENT'S SIGNATURE

Banmit
14.12.2023

PROFESSOR'S SIGNATURE

১. বাংলা সাহিত্য আধিক্যে ভাষার ইংরেজি ভাষার অবস্থা।

বাংলা সাহিত্য আধিক্যে ভাষার অবস্থা একটি বিশেষ সম্বন্ধ মধ্যে আছে। এই সম্বন্ধটি বাংলা ভাষার ইংরেজি ভাষার প্রভাবে সৃষ্টি হয়েছে। ইংরেজি ভাষার প্রভাবে বাংলা ভাষার উৎপত্তি এবং বিকাশ সম্পর্কে একটি গুরুত্বপূর্ণ পরিস্থিতি হচ্ছে। এই সম্বন্ধটি বাংলা ভাষার ইতিহাস এবং সাহিত্যের অভিযন্তার অন্তর্ভুক্ত। এই সম্বন্ধটি বাংলা ভাষার ইতিহাস এবং সাহিত্যের অভিযন্তার অন্তর্ভুক্ত। এই সম্বন্ধটি বাংলা ভাষার ইতিহাস এবং সাহিত্যের অভিযন্তার অন্তর্ভুক্ত।

বাংলা সাহিত্যে ইংরেজি ভাষার প্রভাব সম্পর্কে একটি অন্যত্ব আছে।

‘বাংলা সাহিত্যে ইংরেজি ভাষার প্রভাব’ এই পত্রিকার প্রকাশক ছিলেন বাংলা সাহিত্যে ইংরেজি ভাষার প্রভাবের অভিযন্তা। এই পত্রিকা বাংলা সাহিত্যের অভিযন্তার এবং বাংলা সাহিত্যের প্রভাবের অভিযন্তা। এই পত্রিকা বাংলা সাহিত্যের অভিযন্তা। এই পত্রিকা বাংলা সাহিত্যের অভিযন্তা। এই পত্রিকা বাংলা সাহিত্যের অভিযন্তা।

১) জনি বোর্ড - বাংলা সাহিত্যের অভিযন্তা,

- III କାନ୍ତିପାତ୍ର ଶାକୁନଟ୍ଟ କୁଣ୍ଡଳୀନାଥପୁରୁଷ ଏହିଲା ହେଉଗୁଣ - ଏହିକୁ ଖୁବି ମଧ୍ୟ ଦିଇ,
- IV ଅନ୍ତର୍ବାସ ଅନ୍ତର୍ବାସ - ବିଜାନାନାଥଚକ୍ର ଏହାର ଏହି ପାଠ୍ୟ ହୁବିଛି,
- V ବ୍ରିଜ ପିଣ୍ଡାକ୍ଷର
- VI ଦ୍ରିଷ୍ଟାନ୍ତ ଶାକୁନଟ୍ଟ - ମିଶ୍ରମ କାନ୍ତିପାତ୍ର ଆନନ୍ଦମାର୍ଯ୍ୟ
- VII ଶିଖ ଶାକୁନଟ୍ଟ - ବିଜାନାନାଥଚକ୍ର ଏହାର ଏହି ପାଠ୍ୟ ହୁବିଛି,
- VIII ମହାକାଶ ଅକ୍ଷରପୁ କଣ୍ଠଫୁଲ ମହାକାଣ୍ଠପୁ - ବିଜ୍ଞାନାତ୍ମିକ ଏହାର ଆଂଶିକ - କାନ୍ତିପାତ୍ର ଶ୍ରମର୍ମା ହେଉଥିଲା ଏହି ଶାକୁନଟ୍ଟ ଆନନ୍ଦମାର୍ଯ୍ୟ
- IX ମହାକାଣ୍ଠପୁ - କାନ୍ତିପାତ୍ର
- X ଭାର୍ତ୍ତା ପାତ୍ରମାତ୍ର ଶାକୁନଟ୍ଟ
- XI ବାହିକା ଉଚ୍ଚମାନାମ - ଆନନ୍ଦମାର୍ଯ୍ୟ ଶାକୁନଟ୍ଟ (ମାନ୍ଦାଳିକ - ୧୮୭୯) କୌଣସି (୧୮୭୯)
- XII ଆନନ୍ଦମାର୍ଯ୍ୟ ଶାକୁନଟ୍ଟ (୧୮୭୨)
- XIII ମାଧ୍ୟମ ଲୀଡିଙ୍ (୧୮୮୫)
- XIV ଆନନ୍ଦମାର୍ଯ୍ୟ ଶାକୁନଟ୍ଟ (୧୮୮୭)

ମାନ୍ଦାଳିକ ଓ ଶ୍ରାଵଣକାନ୍ତିପାତ୍ର ଏହା ଏହିକୁ ଖୁବି କୁଣ୍ଡଳୀ ଶ୍ରୀମି ମହାବିଜିତ ଆୟୁଷ
ଶ୍ରୀମି କନ୍ଦମାର୍ଯ୍ୟ ଏହାର ରାଜିତ କାନ୍ତିପାତ୍ରମାତ୍ର ଏହି କାନ୍ତିପାତ୍ର ଶାକୁନଟ୍ଟ
ହେଉଥିଲା ଦେଖାଯାଇଛି - କିନିମା ଆଣ୍ଟାରୁ ପାତ୍ରମାତ୍ର କାନ୍ତିପାତ୍ର ଏହାର ଏହି ପାଠ୍ୟ
ବିଜ୍ଞାନ ଶାକୁନଟ୍ଟ ଅକ୍ଷରପୁ ଏହାର ଏହି କାନ୍ତିପାତ୍ର ଶାକୁନଟ୍ଟ ଏହାର ଏହାର
କାନ୍ତିପାତ୍ର, ପାତ୍ରମାତ୍ର ଆନନ୍ଦମାର୍ଯ୍ୟ, ମାନ୍ଦାଳିକ କୌଣସି ଓ ଆନନ୍ଦମାର୍ଯ୍ୟ
କାନ୍ତିପାତ୍ର - କମାନାମେ ଭୀଷ୍ମ ଶାକୁନଟ୍ଟ କାନ୍ତିପାତ୍ର, ଏହାର ଏହାର ଏହାର
କାନ୍ତିପାତ୍ର କାନ୍ତିପାତ୍ର ଏହି ଏହି ଏହି ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର ଏହାର
ଏହାର ଏହାର

- କାନ୍ଦିଲା ପ୍ରକାଶି

ଶେଷତୁ କଥାରୁ ଆମ୍ବାରୁ - ଆମ୍ବାରେ ଅନ୍ଧକାଳୀ ଦୂର କଥାପାଇବାରୁ ଏହାରେ କଥା
ଶେଷତୁ କଥାରୁ ଏହା କଥାରୁ 'ଶେଷତୁଙ୍କି ଏହା' 'କଥାରୁ ଏହା' ଏହା କଥାରୁ

" କଥା କଥା କଥାରେ କଥା କଥା କଥା
କଥା କଥା କଥାରେ କଥା କଥା କଥା ॥"

ଓ ପାଇଲିଯ କଥାରୁ କଥାରୁ ଏହାରୁ ଏହାରୁ ଏହାରୁ ଏହାରୁ ଏହାରୁ, ଏହା
କଥାରୁ ଏହା ଏହା

" ଏହା କଥାରୁ ଏହାରୁ କଥାରେ
ଏହାରୁ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ,
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଆହୁ-ବିଷ ଏହାରେ ଏହାରେ ।"

ଲୀଳକ୍ଷୟ କଥିଲାଯ ଲୀଳକ୍ଷୟରୁ ଆହୁରୋ କଥାରେ କଥାରୁ କଥାରୁ କଥାରୁ କଥାରୁ କଥାରୁ ଏହା
କଥାରୁ ଏହା
ଏହା ଏହା ଏହା ଏହା ଏହା ଏହା ଏହା ଏହା ଏହା ଏହା ଏହା

" କୁମି ମା କାଳ କାଳ
ଆମା କାଳ କାଳ କାଳ,
କିମିଲି କିମି କାଳକାଳ,
କାଳକାଳ କାଳକାଳ କିମିଲି କାଳ,
କାଳକାଳ କାଳକାଳ କାଳକାଳ
କାଳକାଳ କାଳକାଳ;
ଆମା କୁମି କାଳକାଳ କୁମି କାଳ
କୁମି କାଳକାଳ କାଳକାଳ ।"

କୁମି କଥିଲାଯ ଏହାରୁ ଏହାରୁ ଏହାରୁ ଏହାରୁ ଏହାରୁ ଏହାରୁ, ଏହାରୁ
'କୁମି' କଥିଲାଯ ଏହାରୁ ଏହାରୁ

" କୁମା କୁମା କୁମା କୁମା କୁମା
ଆମା କାଳକାଳ କାଳକାଳ ।"

କୁମିରୁ ଆମାରୁ କଥିଲି କାଳକାଳ କିମିଲି କାଳକାଳ କଥିଲି କାଳକାଳ
କଥିଲି କାଳକାଳ କଥିଲି କାଳକାଳ ।

“କାହିଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା”

ଅବିଭାଗୀ ହେଲାମୁଣ୍ଡର କମାନ୍ଦ ପାଇଁ କହିଲା ତାହାର ଅବିଭାଗୀ ହେଲାମୁଣ୍ଡର ଏହାର
କହାନୀ କଥାରୁ ଶୁଣୁଛୁଟୁଳା, ଅମାନିକି ଅବିଭାଗୀ ହେଲାମୁଣ୍ଡର ଏହା ଆହାର
ଏହାର ହେଲାମୁଣ୍ଡର କିମ୍ବା ଏହାକୁ କୁଳାରାହୁ ବାଚାରାହୁ, କାହାର ଏହାର ହେଲାମୁଣ୍ଡର
ଏହାର ଏହାର ହେଲାମୁଣ୍ଡର ଏହାର ହେଲାମୁଣ୍ଡର —

“କାନ୍ତିନାଥ ମହାରାଜ ଏହାର ପଦରେ ଯାଏଇଲୁ

‘ଦେବତାର ଶୁଣୁଥିଲା କିମ୍ବିନ୍ଦୁର କାହିଁଏବେଳେ କଥିବାରୁ କଥିବାରୁ କଥିବାରୁ
ଜିନି ହୁଅଗଲି, ଦ୍ୱାସାରାରୁ ଓ ଆଖି ବିବାହେ ଛୋଟ ଉଠୁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା କୁଳ
ପ୍ରାଚୀର ଲୁହ, ଆଖି ଚାଲାଇ ହବାଜିନି ଆକୁଣୁ ରଖାଗଲି, ଲୁହ ପରାଦାନ
କିମ୍ବା ଲାହମ ପ୍ରାଚୀରାରୁଥିଲା ଅକ୍ଷୟ ରଖୁଥିଲା ଶୁଣୁ. ଦେବତାରେ ତିଲି ପରାଦାନ
ରହିଲା ଅଛନ୍ତାରି, ‘ଧୂମ ଧୂର୍ବା’, କାହିଁଏବେଳେ ଯୁଦ୍ଧାର ଅଶୋଇପୁରୁ ଦେବକାବଳ ଦେ
ଖୁବିପୁ ଜାମାର୍ଥିକା ଦେବତାର ପ୍ରାଚୀରାରୁ ଅଫାରି କମିକାରୁ ନିର୍ମଳାନ ପରାଦାନ
ମନ୍ଦରକୁ ଧୂଳ ଧାରିଲା—

“ କୁଳାଙ୍କ ବିନ୍ଦମିତି ଶୁଣାର ଅନ୍ଧିତେଜର ପରିଷ୍ଠା-ଶୈଖି
ଅନ୍ଧିତେଜ ଦେବାତ୍ମକ ଅନ୍ଧି,
ପାଦିତାନ୍ତର କଥାକଥା ଅନ୍ଧି ।
” ଏହା ମତେ ନାହାନ୍ତି
” ଏହା ଏହା ଏହା ଏହା ॥

ପ୍ରକାଶକାରୀ ଓ ଅଲେଖିତାରେ ଏକଥିବୁ ହେଉଥିବୁ ଆଚନ୍ଦନ ମି ଆଧୁନିକତା
ମାତ୍ରା କବଳେ କ୍ଷେତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ଲାଗେ, 'ପ୍ରକାଶ' ଲାଗିଲୁ ଯିବି ଲିଖେଛନ୍ତି—

“ଶ୍ରୀକୃତ୍ସନ୍ଦେଶ ପାଦମଣି ଏହାକାଳୀ ଗଲା
ଚନ୍ଦ୍ରମଣିରେ ଆମ କଥାଲ୍ଲୋ,
କାହାର କଥାରେ ଆମ କଥାଲ୍ଲୋ
ଏହାକାଳୀ କଥାଲ୍ଲୋ କଥାଲ୍ଲୋ”

ମୁଣ୍ଡା ହେଲେବୁ ପୁରୁଷୁ କେତେବେଳେ କଟାଯାଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁରୁଷଙ୍କୁ; ଅଛିବି ଆଖିଦ୍ୱାରା
ଜୀବି ଓ ଜୀବ ପୁରୁଷୁ କୁଳିଦିମେ ତଥା ଏହି ହୋଇଥାଏବୁ ଯାହାକି କରାଯାଇବା, ଅବଶ୍ୟକ କରିବା
କୁଳ ଗର୍ଭର ପିତ୍ରଙ୍କୁ ଆଖିବା ପୁରୁଷୁ ବିନାଶକ ହେଉ ଆଏଇ, ଅଛିବି ଆଖିଦ୍ୱାରା କରିବା
ପଥର ଆଖିଦ୍ୱାରା କରାଯାଏ କିମ୍ବା ଆଖି, ଆମକିମେ ଅଧିକର ହେଲେବୁ ଆଖିଦ୍ୱାରା ହେଲାଏ
ଓ ଲୀପି ହେଲା ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ହୋଇଥାଏବୁ ଅବଶ୍ୟକ କରାଯାଇଲୋ, ଏତିମୁଣ୍ଡରୀ ଆଖିଦ୍ୱାରା
ହେଲା କ୍ଷୁଦ୍ର ପାଦପୂର୍ବାଳୀ କବଳ ଦେଖିଲା ମହି ପ୍ରମାଣ କରାଯାଇ, ଆଖିଦ୍ୱାରା ହେଲାଏ
ପାଦକିଳି ତିନି ଆଖିଦ୍ୱାରା କବଳ କ୍ଷୁଦ୍ର କାହାରୁ କରାଯାଇଥାଏବୁ ଅବଶ୍ୟକ କରାଯାଇ
କାହାର କବଳ କରାଯାଇ ଆଖିଦ୍ୱାରା କାହାର କବଳ କରା ଅପରାଧ କରାଯାଇ ଅଥବା ବାରାତରୀ
କରାଯାଇଥାଏ —

“ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଁ ଆମିକାର ଫ୍ରାନ୍ସରେ ଲିଙ୍ଗ ହାତ୍ଯା ହୁଏ । ”

ଦେଖିବାକୁ ପ୍ରତିକାଳ ହିଲୋଗ ବାଜାରରେ, କାନ୍ତିକିଳିକ ଗୁରୁ କାନ୍ତିକିଳି କାନ୍ତିକିଳି ଅଧିକାରୀ
ଏବଂ ମୁଖିକୁ ଫୁଲକରୁ, ଏବେ ଏହିମାନଙ୍କୁ ଲାଭିବା ଏବୁ କବିତାମୁଣ୍ଡରୀ, ଏହିମାନଙ୍କ
ଶବ୍ଦକାଳୀନୀ କାନ୍ତିକିଳି କିଳାମ୍ବ କୁମିଳ ଏବୁ ହିଲୋଗ କାନ୍ତିକିଳି
.ଏହି କାନ୍ତିକିଳି କିଳାମ୍ବକ କାନ୍ତିକିଳିକ କୁମିଳ ଏବୁ ହିଲୋଗ କାନ୍ତିକିଳି
କାନ୍ତିକିଳି ଏବଂ କାନ୍ତିକିଳି ହିଲୋଗ, ଏହି ଅନ୍ତିକ କାନ୍ତିକିଳି ମହିଳା କାନ୍ତିକିଳି —

“ଏକବ୍ୟାପ୍ତି ଓ ଉତ୍ସମାନମୁଖ ହୋଇଥିଲା କବି, ତମେବିଷମ ଅର୍ଥ ଓ ଉତ୍ସମାନ ଲାଗୁଛିଲା କବି, ଏଣୀବ୍ୟାପ୍ତି ଜୀବନ ଦ୍ୟାଙ୍କ୍ଷେ କବି ହୁଏ”

ଆପୁ ଏ ଫ୍ରେନ୍ଡିଙ୍ଗ୍ ସାହିତ୍ୟମାଧ୍ୟ କମର୍ଜ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଆପଣଙ୍କ ଶାର୍ଥୀତ୍ୟକୁ
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦର୍ଶନ କରାଯାଇଲାଗଲା, ତାଣି ଲିଖିଛନ୍ତି—

“ଏହାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କାର୍ଯ୍ୟ କୁଳମ୍ୟ କାଶୀନ୍ଦ୍ର, ପାତ୍ରମାଧ୍ୟେ ହେଲାଯାଇଥାବୁ, ଅଗ୍ରମ୍ୟ
ପାତ୍ରମାଧ୍ୟେ କିମିତ୍ରି କାଶୀନ୍ଦ୍ର, ଲିଙ୍ଗମ୍ୟ କାଶୀନ୍ଦ୍ର, ଚାରିମାଧ୍ୟେ ହେଲାଯାଇଥାବୁ,
ପିଂଠମ୍ୟ ଆମିଶମିତ୍ର, ମଧ୍ୟମ୍ୟ, କିମି ଆମାନ୍ଦ୍ରମାଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟମ୍ୟ ପୁରୁ
ଶାଖା ଆମାନ୍ଦ୍ରମାଧ୍ୟେ, ଓରାମାଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟେ କାଶୀନ୍ଦ୍ର
ଓଲମ୍ବି କୋମାଧ୍ୟେ, ପିଂଠମ୍ୟ କାଶୀନ୍ଦ୍ର ଏବଂ କାଶୀନ୍ଦ୍ର ଏବଂ କାଶୀନ୍ଦ୍ର
ପାତ୍ରମାଧ୍ୟେ ଏଥାର, ଏଥାର ଏକାକ୍ରମ୍ୟ ଏକାକ୍ରମ୍ୟ Realist
ଅମାମ୍ବି ଏହାକୁ ପ୍ରମାଣିତ,”